

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД
«ІНТЕГРАЛЬНИЙ ДОВГОСТРОКОВИЙ
КРЕДИТНИЙ РЕЙТИНГ БАНКІВСЬКОЇ
СИСТЕМИ УКРАЇНИ:
І КВАРТАЛ 2014 РОКУ»

ЗМІСТ

Резюме	4
1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України	5
1.1. ІДКР I групи банків	6
1.2. ІДКР II групи банків	6
1.3. ІДКР III групи банків	6
1.4. ІДКР IV групи банків	6
2. Загальний огляд активів банківської системи України	8
3. Загальний огляд кредитних рейтингів українських банків	9
Додатки	11

РЕЗЮМЕ

Кредитні рейтинги інвестиційної категорії	uaAAA +					
	uaAAA -					
	uaAA +					
	uaAA -					
	uaA +					
Кредитні рейтинги спекулятивної категорії	uaA -	БСУ	БСУ			
	uaBBB +				БСУ	БСУ
	uaBBB -					
	uaBB +					
	uaBB -					
	uaB +					
	uaB -					
	uaCCC +					
	uaCCC -					
	uaCC +					
uaCC -						
uaC +						
uaC -						
		01.04.2013	01.07.2013	01.10.2013	01.01.2014	01.04.2014

НРА «Рюрік» на основі публічних даних уповноважених НКЦПФР національних та визнаних НКЦПФР міжнародних рейтингових агентств, а також офіційних статистичних даних НБУ визначило інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг (ІДКР) банківської системи України та груп банків відповідно до класифікації НБУ за підсумками I кварталу 2014 року.

У результаті розрахунків, здійснених відповідно до **авторської методики НРА «Рюрік»** (див. Додаток 1), значення ІДКР банківської системи України у бальному вимірі належить проміжку [15,69; 18,09] та складає **17,22**. Значення 15,69 при переведенні в Національну рейтингову шкалу (див. Додаток 3) відповідає рівню рейтингу uaBBB–, значення 18,09 – рівню рейтингу uaBBB+, значення 17,22 – рівню рейтингу uaBBB.

*Таким чином, інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України знаходиться на рівні **uaBBB** інвестиційної категорії. При цьому мінімальний ІДКР банківської системи України знаходиться на рівні **uaBBB–** інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР банківської системи України – на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії.*

1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України

Результати розрахунків для визначення ІДКР банківської системи України наведено на рис. 1.1 та в Додатку 4.

		Банківська система України		I квартал 2014 року
Верхня межа ІДКР	18,09	uaBBB+		
ІДКР	17,22	uaBBB		
Нижня межа ІДКР	15,69	uaBBB-		
I група банків				
Верхня межа ІДКР	17,54	uaBBB+		
ІДКР	17,13	uaBBB		
Нижня межа ІДКР	16,43	uaBBB-		
II група банків				
Верхня межа ІДКР	18,14	uaBBB+		
ІДКР	17,05	uaBBB		
Нижня межа ІДКР	15,18	uaBB+		
III група банків				
Верхня межа ІДКР	18,63	uaA-		
ІДКР	17,73	uaBBB+		
Нижня межа ІДКР	14,90	uaBB+		
IV група банків				
Верхня межа ІДКР	20,97	uaA+		
ІДКР	17,90	uaBBB+		
Нижня межа ІДКР	11,87	uaB+		

Рівні рейтингу за Нац. рейт. Шкалою	uaC		uaCC		uaCCC		uaB		uaBB		uaBBB		uaA		uaAA		uaAAA											
	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+										
Рівні рейтингу в балах	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
	Спекулятивні рівні															Інвестиційні рівні												

Рис. 1.1. Результати розрахунків для визначення ІДКР БСУ, станом на 01.04.2014 р.

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+/-» вказує на проміжний рівень рейтингу відносно основних рівнів.

Найбільше (26,06% від загальної кількості) довгострокових кредитних рейтингів, присвоєних українським банкам уповноваженими національними та визнаними міжнародними рейтинговими агентствами, відповідає значенню **17** балів. Таким чином, **модальне значення** довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України складає **17** балів, що відповідає кредитному рейтингу рівня **uaBBB**. Крім того, якщо припустити, що більшість із 61 банку, який не має довгострокових кредитних рейтингів, зацікавлені в отриманні рейтингу лише на рівні інвестиційної категорії, проте не замовляють послуги рейтингування у зв'язку з розумінням низького рівня власної надійності, то можна стверджувати, що, у разі присвоєння кредитних рейтингів цим банкам, значення інтегрального показника найбільш імовірно зміститься в нижню частину інтервалу.

Для кращого розуміння факторів, які впливають на загальний рівень кредитоспроможності банківської системи України, доцільно визначити інтегральні довгострокові кредитні рейтинги за I-IV групами банків відповідно до класифікації НБУ.

1.1. ІДКР I групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР I групи банків наведено в Додатку 5.

Значення ІДКР I групи банків у бальному вимірі належить проміжку [16,43; 17,54] та складає **17,13**. Значення 16,43 при переведенні в Національну рейтингову шкалу відповідає рівню рейтингу uaBBB-, значення 17,54 – рівню рейтингу uaBBB+, значення 17,13 – рівню рейтингу uaBBB.

Таким чином, *інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг I групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР I групи банків знаходиться на рівні **uaBBB-** інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР I групи банків – на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії.

1.2. ІДКР II групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР II групи банків наведено в Додатку 6.

Значення ІДКР II групи банків у бальному вимірі належить проміжку [15,18; 18,14] та складає **17,05**. Значення 15,18 при переведенні в Національну рейтингову шкалу відповідає рівню рейтингу uaBB+, значення 18,14 – рівню рейтингу uaBBB+, значення 17,05 – рівню рейтингу uaBBB.

Таким чином, *інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг II групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР II групи банків знаходиться на рівні **uaBB+** спекулятивної категорії, максимально можливий ІДКР II групи банків – на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії.

1.3. ІДКР III групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР III групи банків наведено в Додатку 7.

Значення ІДКР III групи банків у бальному вимірі належить проміжку [14,90; 18,63] та складає **17,73**. Значення 14,90 при переведенні в Національну рейтингову шкалу відповідає рівню рейтингу uaBB+, значення 18,63 – рівню рейтингу uaA-, значення 17,73 – рівню рейтингу uaBBB+.

Таким чином, *інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг III групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР III групи банків знаходиться на рівні **uaBB+** спекулятивної категорії, максимально можливий ІДКР III групи банків – на рівні **uaA-** інвестиційної категорії.

1.4. ІДКР IV групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР IV групи банків наведено в Додатку 8.

Значення ІДКР IV групи банків у бальному вимірі належить проміжку [11,87; 20,97] та складає **17,90**. Значення 11,87 при переведенні в Національну рейтингову шкалу відповідає рівню рейтингу uaB+, значення 20,97 – рівню рейтингу uaA+, значення 17,96 – рівню рейтингу uaBBB+.

Таким чином, *інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг IV групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР IV групи банків знаходиться на рівні **uaB+** спекулятивної категорії, максимально можливий ІДКР IV групи банків – на рівні **uaA+** інвестиційної категорії.

Фактори впливу. Зважаючи на отримані результати, можна стверджувати, що рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу за групами банків підвищується обернено пропорційно до обсягу активів банків, які формують відповідну групу.

При цьому протягом 2013 року та I кварталу 2014 року спостерігалась протилежна тенденція. Даний факт пояснюється діями міжнародних рейтингових агентств, в першу чергу агентства *Moody's*, яке 25 вересня 2013 року знизило довгострокові кредитні рейтинги за національною шкалою 12 українських банків, що входять переважно до I групи, у зв'язку зі зниженням рейтингу державних облігацій України.

У I кварталі відбулось чергове зниження рейтингів указаних 12 українських банків агентством *Moody's*. Так, 05 лютого 2014 року було знижено кредитні рейтинги за національною шкалою ПАТ «ПУМБ» та ПАТ «Ощадбанк» з uaBB– до uaB–. Крім того, 25 лютого 2014 року агентство *Standard & Poor's* знизило кредитний рейтинг українського Альфа-Банку з uaBB– до uaCCC.

Враховуючи, що обсяг активів банків I групи станом на 01.04.2014 р. складає близько 66% від загального обсягу активів банківської системи, ступінь впливу даної групи на загальну кредитоспроможність банківської системи є найвищим. Разом з тим, на зниження рівня ІДКР БСУ також вплинуло призупинення кредитного рейтингу АТ «БРОКБІЗНЕСБАНК» у зв'язку з запровадженням в банк тимчасової адміністрації, а також зниження кредитних рейтингів з uaBB– до uaB– ПАТ «ВіЕйБі Банк» та ПАТ АБ «Південний», що входять до II групи банків за величиною активів.

Також слід зазначити, що протягом I кварталу 2014 року кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг позичальника, зросла на 3 установи (банки IV групи).

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною, оскільки вплив банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів, на даний показник є несуттєвим, зважаючи на те, що сукупний обсяг активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, складає менше 9%. При цьому спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно довгостроковий кредитний рейтинг, що у подальшому сприятиме підвищенню точності оцінки інтегрального показника.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «ua» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які Агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

2. Загальний огляд активів банківської системи України

Протягом I кварталу 2014 року чисті активи банківської системи України збільшилися на 2,96% (37 814 млн. грн.) та становили 1 315,91 млрд. грн. станом на 01.04.2014 р. Втім, слід зазначити, що збільшення сукупного обсягу активів відбувалось, в першу чергу за рахунок значної девальвації національної валюти, що, в свою чергу, спричинило зростання балансової вартості валютних активів в гривневому еквіваленті. Станом на початок квітня 2014 року, значення валютного курсу UAH / USD становило 1 099,81, в той час, як протягом січня курс залишався незмінним на рівні 799,30 грн. / 100 дол. США.

Інвестована банками в ОВДП сума коштів залишається значною та станом на 01 квітня 2014 року складає 84 303,38 млн. грн. Привабливість ОВДП (в т.ч. і валютних) обумовлена тим, що банки мають змогу отримувати кредити рефінансування від НБУ під їх заставу. Також слід відмітити, що банки можуть зараховувати 10% номінальної вартості ОВДП та 100% номінальної вартості ОВДП з терміном обігу понад 3 600 днів для формування обов'язкових резервів, що формуються на окремому рахунку в НБУ.

З метою абсорбування надлишкової ліквідності, частину вільних коштів було інвестовано в ощадні сертифікати НБУ. Станом на 01.04.2014 р. обсяг мобілізаційних операцій становив 229,0 млрд. грн. за середньозваженою відсотковою ставкою 1,97% річних.

Значний відтік клієнтських коштів впродовж I кварталу 2014 року чинив значний тиск на ліквідність та платоспроможність банківської системи України. Протягом січня-березня 2014 року обсяг високоліквідних активів зменшився на 12,14% (19 635 млн. грн.) та станом на 01 квітня 2014 року складає 142 083 млн. грн.

Структура високоліквідних активів представлена наступним чином: готівкові кошти та банківські метали – 23,46%, кошти в НБУ – 26,33% та коррахунки в інших банках – 50,21%.

Розподіл активів банківської системи України станом на 01.04.2014 р. наведено на рис. 2.1. Частка активів банків, які входять до I групи, складала 65,99%; частка банків II групи – 16,52%, частка активів III групи банків – 7,61%; частка банків IV групи – 9,89%.

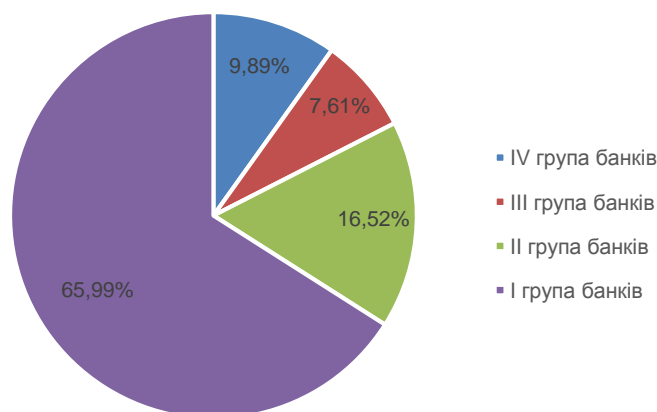

Рис. 2.1. Розподіл активів української банківської системи за групами банків

Відповідно до Рішення НБУ від 20.12.2013 р. №975 «Про розподіл банків на групи», до I групи належать банки, активи яких складають більше 21 000 млн. грн. (15 банків), до II групи – банки, активи яких складають більше 5 000 млн. грн. (20 банків), до III групи – банки, активи яких складають більше 3 000 млн. грн. (23 банки), до IV групи – банки, активи яких складають менше 3 000 млн. грн. (123 банки).

3. Загальний огляд кредитних рейтингів українських банків

На кінець квітня 2014 року банківська система України налічувала 181 банк, який має ліцензію НБУ на здійснення банківських операцій (АТ «РОДОВІД БАНК» має ліцензію санаційного банку).

Серед 181 банку України, який подає фінансову звітність до НБУ, майже 2/3 банків (120 банків або 66,3% від загальної кількості) на кінець квітня 2014 року мали довгострокові кредитні рейтинги позичальників (див. рис. 3.1).

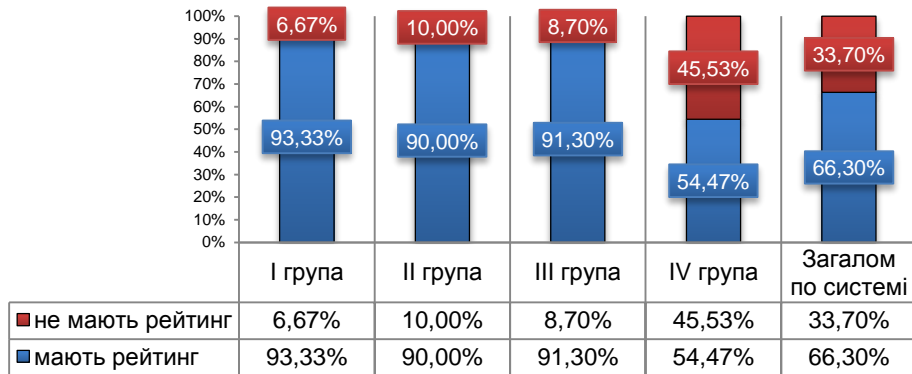

Рис. 3.1. Кількість банків, що мають кредитний рейтинг, за групами

Серед усіх кредитних рейтингів банків України 15 підтримуються на рівнях спекулятивної категорії, а 127 (89,4% від загальної кількості) кредитних рейтингів – на рівнях інвестиційної категорії (див. рис. 3.2).

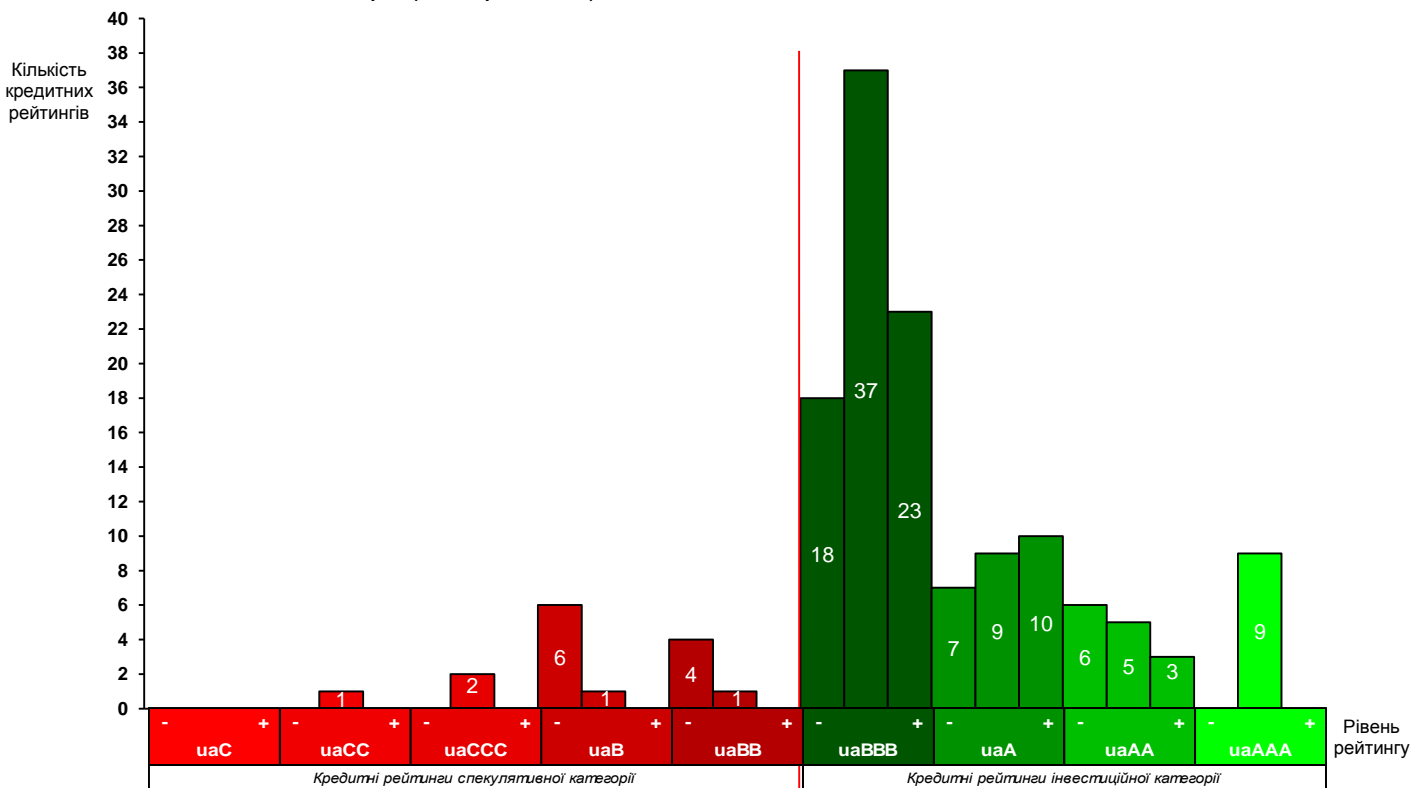

Рис. 3.2. Дивергенція кредитних рейтингів банків України станом на кінець квітня 2014 року

Більшість кредитних рейтингів банків України підтримується на рівні uaBBB, uaBBB+ та uaBBB- (37, 23 та 18 кредитних рейтингів відповідно). 6 банків мають кредитний рейтинг спекулятивної категорії uaB- (банки I та II групи з рейтингами від Moody's). За розподілом кредитних рейтингів чітко простежується закономірність, яка, на думку НРА «Рюрік»

полягає в тому, що в Україні банки зацікавлені в отриманні кредитних рейтингів лише на рівнях інвестиційної категорії. Слід зазначити, що деякі банківські установи відмовляються від рейтингових послуг у зв'язку з розумінням низького рівня власної надійності, в той час як банки I–II групи, рейтинги яких було знижено міжнародними агентствами, переорієнтовуються на роботу з національними агентствами.

Станом на 26.06.2014 р. НРА «Рюрік» підтримувало 16 довгострокових кредитних рейтингів банків, 2 з яких належать до III групи банків, 14 – до IV групи. Серед цих рейтингів один підтримується на рівні uaA- (ПАТ «АКТАБАНК»), 1 – на рівні uaBBB+, 13 – на рівні uaBBB, 1 – на рівні uaBB (рис. 3.3).

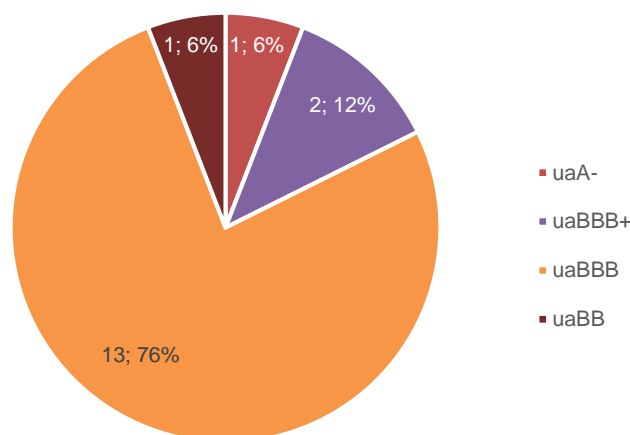

Рис. 3.3. Структура кредитних рейтингів банків у портфелі НРА «Рюрік»

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» на регулярній основі відслідковує та аналізує поточний стан та тенденції розвитку вітчизняної банківської системи та ринку рейтингових послуг, що знаходить своє відображення у відповідних щоквартальних оглядах.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі даних національних рейтингових агентств: РА «Експерт-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.expert-rating.com>), РА «IBI-Rating» (режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>), РА «Кредит-Рейтинг», РА «UCRA» (режим доступу: <http://ucra.com.ua/>) (режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>); міжнародних рейтингових агентств: «Fitch Ratings» (режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>), «Moody's» (режим доступу: <http://www.moody's.com/>), «Standard & Poor's» (режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>), даних НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), а також власних баз даних.

Відповідальний за випуск:

Директор з розвитку, к.е.н., Долінський Леонід Борисович, тел. (044) 383-04-76

Відповідальний аналітик:

Старший фінансовий аналітик, Ткаченко Микола Анатолійович, тел. (044) 484-00-53 (вн. 109).

Додатки

Додаток 1. Методика визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ ІНТЕГРАЛЬНОГО ДОВГОСТРОКОВОГО КРЕДИТНОГО РЕЙТИНГУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Київ – 2013

Вступ

Події 2008-2009 років показали, що фінансовий стан окремо взятого банку залежить від загального фінансового стану банківської системи України. Всі банківські установи є досить взаємопов'язаними, тому індивідуальний рівень кредитоспроможності банку насправді не повністю відображає ступінь його надійності. Для визначення фінансової стійкості окремого банку досить важливим є розуміння загального (інтегрального) рівня кредитоспроможності банківської системи. Оскільки універсальним інструментом, який визначає ймовірність невиконання боргових зобов'язань певною установою, виступає кредитний рейтинг, то для досягнення поставленої мети доцільно визначити інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України.

Даним документом визначається методика визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України (далі – Методика). Методика базується на ряді гіпотез та спрощень, які дозволяють за незначного рівня похибки оцінити загальний рівень кредитоспроможності українських банків. Методика пройшла наукову апробацію, і її основні положення було викладено в №6 (196) науково-практичного журналу «Вісник Національного банку України» [1].

1. Інформаційна база

При визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України використовуються наступні джерела:

- оновлювана на щоквартальній основі публічна інформація про визначені *уповноваженими* Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) *національними та визнаними* НКЦПФР *міжнародними рейтинговими агентствами* рейтингові оцінки українських банків за Національною рейтинговою шкалою [2-10];
- офіційні статистичні дані Національного банку України (НБУ) щодо фінансової звітності українських банків [11];
- Рішення НБУ від 13.12.2012 р. №974 «Про розподіл банків на групи» [12];
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2007 р. №665 «Про затвердження Національної рейтингової шкали» [13];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2312 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Fitch Ratings* рівням за Національною рейтинговою шкалою» [14];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2313 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Moody's Investors Service* рівням за Національною рейтинговою шкалою» [15];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2314 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Standard & Poor's* рівням за Національною рейтинговою шкалою» [16].

2. Система гіпотез та спрощень

Беручи до уваги, що банківська система України є сукупністю окремо взятих банківських установ, які відрізняються за розмірами активів, можна зробити припущення, що інтегральний рівень довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України є середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів

банків. Таким чином, ступінь впливу кредитного рейтингу окремого банку на інтегральний показник визначається часткою активів банку в активах банківської системи.

Слід зазначити, що методики різних рейтингових агентств щодо визначення рейтингової оцінки можуть характеризуватись більшим або меншим ступенем лояльності до об'єкту рейтингування. Для спрощення розрахунків вважатимемо, що оцінки всіх рейтингових агентств є абсолютно об'єктивними та мають однакову вагу. При цьому Методика передбачає, що, якщо банківська установа має декілька довгострокових кредитних рейтингів позичальника від різних агентств, враховується довгостроковий кредитний рейтинг позичальника нижчого рівня. Крім того, якщо банк не має довгострокового кредитного рейтингу позичальника, за наявності враховується його довгостроковий кредитний рейтинг боргового інструмента.

Оскільки на основі публічних даних неможливо достовірно оцінити рівень рейтингової оцінки банків, то, у разі відсутності в публічному доступі інформації щодо довгострокових кредитних рейтингів позичальника та/або боргового інструменту певних банків, їх частка в активах банківської системи при розрахунку інтегрального довгострокового кредитного рейтингу не враховується і використовується тільки для визначення діапазону зміни інтегрального показника. Активи банків, за зобов'язаннями яких протягом аналізованого періоду відбувся дефолт, при визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України також не враховуються.

3. Результати розрахунків

Для визначення інтегрального рівня кредитоспроможності банківської системи України обчислюються наступні показники:

- інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України;
- діапазон можливих змін довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України.
- інтегральні довгострокові кредитні рейтинги I, II, III та IV груп банків відповідно до класифікації НБУ;
- діапазони можливих змін довгострокових кредитних рейтингів I, II, III та IV груп банків відповідно до класифікації НБУ.

4. Методика розрахунку

При визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України використовуються рейтингові оцінки виключно за Національною рейтинговою шкалою. Переведення рейтингових оцінок за шкалами визнаних міжнародних рейтингових агентств в Національну рейтингову шкалу відбувається згідно з відповідними рішеннями ДКЦПФР [14-16] (див. Додаток 2).

Також слід зазначити, що, оскільки рівні кредитного рейтингу, відповідно до Національної рейтингової шкали, позначаються літерами, для здійснення математичних розрахунків доцільно перевести рівні рейтингу за Національною рейтинговою шкалою в числову шкалу. З цією метою кожному рівню кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою, включаючи проміжні рівні рейтингу відносно основних рівнів, призначається певна кількість балів: найвище значення («27») присвоюється найвищому кредитному

рейтингу рівня uaAAA+, найнижче («0») – кредитному рейтингу рівня uaD. Співвідношення між рівнями довгострокового кредитного рейтингу та балами наведено в Додатку 3.

4.1. Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України розраховується як сума рівнів довгострокових кредитних рейтингів окремих банків, зважених на частки їх активів в загальному обсязі активів системи. Формула середньої арифметичної зваженої для розрахунку інтегрального довгострокового кредитного рейтингу буде наступною:

$$\bar{x} = \sum_{i=1}^n x_i \cdot w_i, \quad (1)$$

де \bar{x} – інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи, виражений у балах;

n – кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у системі;

x_i – рівень довгострокового кредитного рейтингу i -го банку, виражений у балах, $i = \overline{1, n}$;

w_i – частка активів i -го банку, який має довгостроковий кредитний рейтинг, в активах системи, $i = \overline{1, n}$.

Нехай A – загальний обсяг активів банківської системи, a_i – обсяг активів i -го банку, який має довгостроковий кредитний рейтинг, b_i – обсяг активів i -го банку, який не має довгострокового кредитного рейтингу, тоді:

$$A = \sum_{i=1}^n a_i + \sum_{n+1}^k b_i,$$

де k – загальна кількість банків у системі.

Частки активів банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у загальному обсязі активів системи визначаються без урахування активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу:

$$w_i = \frac{a_i}{\sum_{i=1}^n a_i}. \quad (2)$$

Оскільки кінцевим результатом не обов'язково буде ціле число, розраховане бальне значення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу доцільно округлити до двох значень після коми. Визначення цілої частини рівня рейтингу в балах здійснюється за правилами математичного округлення.

Позначимо цілу частину отриманого значення як $[x]$, а дробову – $\{x\}$, і введемо наступні умови:

1) якщо дробова частина знаходиться в межах:

$$0 < \{x\} < 0,5,$$

то кредитний рейтинг визначається на рівні, який відповідає значенню балів $[x]$;

2) якщо дробова частина знаходиться в межах:

$$0,5 \leq \{x\} < 1,$$

то кредитний рейтинг визначається на рівні, який відповідає значенню балів $[x+1]$.

4.2. Діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

Після визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу для отримання більш точної оцінки доцільно розрахувати інтервал його зміни. Для цього слід розглянути два варіанти, за яких припускається, що усі банки в банківській системі мають довгостроковий кредитний рейтинг:

1) *Оптимістичний*. Для визначення верхньої межі інтервалу необхідно розрахувати інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг за умови, що всі банки, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, характеризуються найвищою кредитоспроможністю порівняно з іншими позичальниками, і, у разі проходження ними процедури рейтингування, їх кредитний рейтинг підтримувався б на рівні uaAAA+ за Національною рейтинговою шкалою (тобто приймається, що для всіх банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, $x_i = 27$).

2) *Песимістичний*. Для визначення нижньої межі інтервалу необхідно розрахувати інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг за умови, що всі банки, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, не користуються рейтинговими послугами у зв'язку з низьким рівнем власної надійності або у зв'язку з тим, що найближчим часом вони будуть припинені або реорганізовані. Таким чином, розрахунки здійснюються за припущення, що їх довгостроковий кредитний рейтинг відповідає рівню uaD за Національною рейтинговою шкалою (тобто приймається, що для всіх банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, $x_i = 0$).

При цьому слід зазначити, що у розглянутих випадках враховуються частки в загальному обсязі активів системи усіх банків, які її формують, тобто $\sum_{i=n+1}^k b_i = 0$, $\sum_{i=1}^k a_i = A$, а отже вираз (2) набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{A}.$$

4.3. Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг груп банків

Для I-IV груп банків за класифікацією НБУ [12] розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу здійснюється за формулою (1). При цьому для визначення часток банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, в обсязі активів групи банків, до якої вони належать, використовується вираз (2), який набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{\sum_{i=1}^m a_i},$$

де m – кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у відповідній групі банків.

4.4. Діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

При визначенні діапазону зміни інтегральних довгострокових кредитних рейтингів за групами банків, враховуються частки в загальному обсязі активів відповідної групи усіх банків, які її формують, тобто:

$$\sum_{i=m+1}^j b_i = 0, \quad \sum_{i=1}^j a_i = A_g,$$

де j – кількість банків у відповідній групі;

A_g – загальний обсяг активів відповідної групи банків.

Таким чином, вираз (2) для визначення діапазону зміни інтегральних довгострокових кредитних рейтингів за групами банків набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{A_g}.$$

4.5. Модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

Оскільки на момент публікації даного документа велика кількість українських банків (переважно банків IV групи) не має довгострокового кредитного рейтингу позичальника, дуже високою є ймовірність відхилення розрахованого інтегрального показника від отриманої оцінки в межах діапазону його зміни. Для визначення напрямку руху інтегрального довгострокового кредитного рейтингу ми використовуємо модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України, що визначається як найбільш часто повторюване значення у вибірці довгострокових кредитних рейтингів українських банків.

5. Аналіз результатів

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною, оскільки вплив банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів, на даний показник є несуттєвим, зважаючи на те, що сукупний обсяг активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, на момент публікації даного документа складає менше 10%. При цьому спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно кредитний рейтинг, що у подальшому сприятиме підвищенню точності визначеної оцінки інтегрального показника.

Загальні висновки щодо кредитоспроможності банківської системи України повинні враховувати:

- інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України в цілому та в межах груп банків без урахування частки банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника;
- діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України в цілому та в межах груп банків, який враховує частку банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, за реалізації оптимістичного та песимістичного варіантів;
- модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- закономірності та тенденції розвитку ринків банківських та рейтингових послуг.

Прикінцеві положення

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «иа» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

Список використаних джерел

1. Побудова інтегрального кредитного рейтингу банківської системи України [Текст] / Л. Долінський, О. Ковальчук // Вісник Національного банку України : наук.-практ. журн. – 2012. – №6 (196). – с. 28-32.
2. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт НРА «Рюрік». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rurik.com.ua/>.
3. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Кредит-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>.
4. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «ІВІ-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>.
5. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Експерт-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://expert-rating.com/>.
6. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «UCRA». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ucra.com.ua/>.
7. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Стандарт-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.standard-rating.com/>.
8. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Moody's Investors Services». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.moody.com/>.
9. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Fitch Ratings». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>.
10. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Standard & Poor's Ratings Services». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>.
11. Офіційні статистичні дані фінансової звітності українських банків // Офіційний сайт Національного банку України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua/>.
12. Рішення Національного банку України від 13.12.2012 р. №974 «Про розподіл банків на групи» // Офіційний сайт інформаційного агентства «ЛІГА: ЗАКОН». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua/>.
13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рейтингової шкали» від 26.04.2007 р. №665. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/665-2007-%D0%BF>.
14. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Fitch Ratings* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. №2312. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0028-08>.
15. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Moody's Investors Service* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. №2313. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0029-08>.
16. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Standard & Poor's* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. № 2314. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0030-08>.

Додаток 2. Шкала переведення рівнів кредитних рейтингів за шкалами визнаних міжнародних рейтингових агентств у Національну рейтингову шкалу

Рівень кредитного рейтингу за шкалою Moody's Investor's Services	Рівень кредитного рейтингу за шкалою Fitch Ratings	Рівень кредитного рейтингу за шкалою Standard&Poors Ratings Services	Рівень кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою
Aaa.ua	AAAukr	uaAAA	uaAAA
Aa.ua	AAukr	uaAA	uaAA
A.ua	Aukr	uaA	uaA
Baa.ua	BBBukr	uaBBB	uaBBB
Ba.ua	BBukr	uaBB	uaBB
B.ua	Bukr	uaB	uaB
Saa.ua	CCCukr	uaCCC	uaCCC
Sa.ua	CCukr	uaCC	uaCC
C.ua	Cukr	uaC	uaC
-	DDDukr, Ddukr, Dukr	uaSD, uaD	uaD

Додаток 3. Переведення рівнів кредитних рейтингів за Національною рейтинговою шкалою в бали

	Рівень кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою	Бали, x_i	Пояснення до рівня рейтингу
Інвестиційні рівні	uaAAA+	27	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaAAA характеризуються найвищою кредитоспроможністю у порівнянні до інших українських позичальників або боргових інструментів
	uaAAA	26	
	uaAAA-	25	
	uaAA+	24	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризуються дуже високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами
	uaAA	23	
	uaAA-	22	
	uaA+	21	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
	uaA	20	
	uaA-	19	
	uaBBB+	18	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
uaBBB	17		
uaBBB-	16		
Спекулятивні рівні	uaBB+	15	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaBB характеризується кредитоспроможністю, нижче за достатню порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
	uaBB	14	
	uaBB-	13	
	uaB+	12	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaB характеризується низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Дуже висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
	uaB	11	
	uaB-	10	
	uaCCC+	9	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaCCC характеризується дуже низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Потенційна вірогідність дефолту
	uaCCC	8	
	uaCCC-	7	
	uaCC+	6	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaCC характеризується високою вірогідністю дефолту
	uaCC	5	
	uaCC-	4	
	uaC+	3	Очікується дефолт за борговими зобов'язаннями позичальника
uaC	2		
uaC-	1		
	uaD	0	Дефолт. Виплати відсотків і основної суми за борговими зобов'язаннями позичальника припинені без досягнення згоди кредиторів щодо реструктуризації заборгованості до настання строку платежу

* знаки «+» та «-» вказують на проміжні рівні рейтингу відносно основних рівнів

Додаток 4. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України¹

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.04.2014 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ПРИВАТБАНК	196 128 529	ua-	196,36%	19	3,11
ОЩАДБАНК	110 756 551	uaB-	9,24%	10	0,92
УКРЕКСІМБАНК	105 739 342	uaAA-	8,82%	22	1,94
ДЕЛЬТА БАНК	62 117 937	uaAA-	5,18%	22	1,14
ПРОМІНВЕСТБАНК	48 944 901	uaBB-	4,08%	13	0,53
УКРОСЦБАНК	46 123 706	uaAAA	3,85%	26	1,00
РАЙФФАЗИЗЕН БАНК АВАЛЬ	44 986 700	uaBB-	3,75%	13	0,49
СБЕРБАНК РОСІЇ	42 531 932	uaBB-	3,55%	13	0,46
ПЕРШИЙ УКР. МІЖНАРОДНИЙ БАНК	36 676 569	uaB-	3,06%	10	0,31
АЛЬФА-БАНК	35 773 030	uaCCC	2,98%	8	0,24
ВТБ БАНК	29 460 420	uaAAA	2,46%	26	0,64
БАНК ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ	28 372 866	uaB-	2,37%	10	0,24
УКРОСІББАНК	23 372 537	uaAAA	1,95%	26	0,51
УКРГАЗБАНК	21 729 666	uaA+	1,81%	21	0,38
ВІСЛІВ БАНК	21 877 431	uaB-	1,82%	10	0,18
ОТП БАНК	21 174 439	uaBB-	1,77%	13	0,23
КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК	17 107 520	uaAAA	1,43%	26	0,37
"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	14 004 388	uaBBB+	1,17%	18	0,21
"ПІВДЕННИЙ"	13 054 735	uaB-	1,09%	10	0,11
ФІДОБАНК	12 075 742	uaAA-	1,01%	18	0,22
ІМКСБАНК	11 857 714	uaBBB+	0,99%	18	0,18
ІНГ БАНК УКРАЇНА	11 343 601	uaAAA	0,95%	26	0,25
БАНК ФОРУМ	10 026 828	uaBB	0,84%	14	0,12
"ХРЕЩАТИК"	8 623 448	uaBBB-	0,72%	16	0,12
БАНК КИЇВСЬКА РУСЬ	8 575 466	uaBBB	0,72%	17	0,12
ЗІЛТОВАНК	7 419 341	uaBBB+	0,62%	18	0,11
УНІВЕРСАЛ БАНК	6 982 448	uaAA-	0,58%	23	0,13
УКРІНБАНК	6 644 678	uaBBB+	0,55%	18	0,10
ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	6 444 514	uaA	0,54%	20	0,11
БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	6 412 011	uaB-	0,53%	10	0,05
ПІВДЕНКОМБАНК	6 130 883	uaBBB-	0,51%	16	0,08
БТА БАНК	3 766 271	uaA	0,31%	20	0,06
АКТАБАНК	6 100 750	uaA-	0,51%	19	0,10
МЕГБАНК	5 912 644	uaA+	0,49%	21	0,10
ПЛАТИНУМ БАНК	5 679 092	uaA+	0,47%	21	0,10
УКРВІЗНЕСБАНК	4 979 180	uaA-	0,42%	19	0,08
ДІАМАНТБАНК	4 790 823	uaBBB	0,40%	17	0,07
КРЕДОБАНК	4 725 445	uaCCC	0,39%	8	0,03
МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	4 574 610	uaA	0,38%	20	0,08
ПРАВЕКС-БАНК	4 462 286	uaAAA	0,37%	26	0,10
"СОЮЗ"	4 419 385	uaBBB	0,37%	17	0,06
РЕАЛ БАНК	4 412 103	uaCC	0,37%	5	0,02
ТЕРРА БАНК	4 346 893	uaBBB+	0,36%	18	0,07
БАНК НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ	3 984 317	uaBBB+	0,33%	18	0,06
"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	3 760 537	uaA-	0,31%	19	0,06
АКТИВ - БАНК	3 719 686	uaBBB	0,31%	17	0,05
УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	3 645 762	uaA+	0,30%	21	0,06
БАНК РУССКИЙ СТАНДАРТ	3 350 990	uaA-	0,28%	19	0,05
ЕКСПОБАНК	3 257 484	uaBBB-	0,27%	16	0,04
ФІНБАНК	3 173 728	uaBBB-	0,26%	16	0,04
СВРОГАЗБАНК	3 043 430	uaBBB+	0,25%	18	0,05
АВАНТ-БАНК	2 112 032	uaBBB+	0,18%	18	0,03
БАНК ЗІА	1 846 472	uaBBB	0,15%	17	0,03
ФОРТУНА БАНК	3 372 908	uaBBB	0,28%	17	0,05
ТАСКОМБАНК	3 201 076	uaBBB+	0,27%	18	0,05
ПІРЕУС БАНК МКБ	3 036 633	uaA	0,25%	20	0,05
ІДЕЯ БАНК	2 915 566	uaA	0,24%	20	0,05
БМ БАНК	2 911 572	uaBBB+	0,24%	18	0,04
ПРОКРЕДИТ БАНК	2 888 440	uaAAA	0,24%	26	0,06
ІНДУСТРІАЛБАНК	2 712 220	uaBBB+	0,23%	18	0,04
БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	2 667 375	uaBBB+	0,22%	18	0,04
МАРФІН БАНК	2 478 903	uaA	0,21%	20	0,04
БАНК КАМБІО	2 430 033	uaBBB	0,20%	17	0,03
ЕКСПРЕС-БАНК	2 427 892	uaBBB+	0,20%	18	0,04
БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ	2 334 420	uaBBB-	0,19%	16	0,03
"АРКАДА"	2 288 521	uaBBB	0,19%	17	0,03
ВІЕС БАНК	2 256 899	uaA+	0,19%	21	0,04
ЕНЕРГОБАНК	2 119 691	uaA-	0,18%	19	0,03
БАНК ПЕРШИЙ	2 118 215	uaBBB+	0,18%	18	0,03
"КИЇВ"	2 117 208	uaBBB-	0,18%	16	0,03
МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	2 023 237	uaBBB	0,17%	17	0,03
ФІНРОСТБАНК	1 947 182	uaBBB	0,16%	17	0,03
МІСТО БАНК	1 871 826	uaBBB	0,16%	17	0,03
"КАПІТАЛ"	1 716 116	uaBBB-	0,14%	16	0,02
ЮНЕКС БАНК	1 652 765	uaBBB+	0,14%	18	0,02
БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА	1 631 009	uaBBB	0,14%	17	0,02
СВРОБАНК	1 613 232	uaBBB-	0,13%	16	0,02
АВТОКРАЗБАНК	1 457 622	uaBBB-	0,12%	16	0,02
"ГЛОБУС"	1 405 539	uaA	0,12%	20	0,02
БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	1 396 535	uaBBB	0,12%	17	0,02
РАДИКАЛ БАНК	1 367 380	uaBBB-	0,11%	16	0,02
ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	1 282 167	uaBBB+	0,11%	18	0,02
ІНТЕГРАЛ - БАНК	1 260 940	uaBBB	0,11%	17	0,02
БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	1 161 547	uaA+	0,10%	21	0,02
УКРГАЗПРОМБАНК	1 159 262	uaBBB+	0,10%	18	0,02
"АКСІОНА"	1 103 606	uaBBB-	0,09%	16	0,01
"Львів"	1 004 322	uaBBB	0,08%	17	0,01
ПРОМЕКОНОМБАНК	990 294	uaB	0,08%	11	0,01
БАНК ЮНІСОН	921 489	uaBBB	0,08%	17	0,01
БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ	865 380	uaBBB-	0,07%	16	0,01
"ПРЕМУМ"	856 456	uaBBB	0,07%	17	0,01
БАНК "ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	738 060	uaBBB	0,06%	17	0,01
БАНК КОНТРАКТ	710 038	uaBBB+	0,06%	18	0,01
АЛЕКС-БАНК	703 447	uaBBB	0,06%	17	0,01
"СТАНДАРТ"	683 985	uaBBB	0,06%	17	0,01
БАНК ТРАСТ	650 381	uaBBB	0,05%	17	0,01
АГРОКОМБАНК	641 295	uaBBB	0,05%	17	0,01
АКОРДБАНК	638 980	uaBBB+	0,05%	18	0,01
ІНТЕРКРЕДИТБАНК	580 149	uaBBB	0,05%	17	0,01
БАНК СОФІСЬКИЙ	564 399	uaBBB+	0,05%	18	0,01
"УКОПСІПЛА"	534 338	uaBBB	0,04%	17	0,01
ВЕРНУМ БАНК	523 411	uaBBB	0,04%	17	0,01
БАНК СІЧ	520 723	uaBBB	0,04%	17	0,01
БАНК АЛЬЯНС	501 934	uaBBB-	0,04%	16	0,01
АСВІО БАНК	490 202	uaBBB	0,04%	17	0,01
ПРОФІН БАНК	489 054	uaBBB	0,04%	17	0,01
КЛАСИЖБАНК	467 463	uaBBB	0,04%	17	0,01
АРТЕМ-БАНК	444 626	uaBBB-	0,04%	16	0,01
УКРБУДІНВЕСТБАНК	422 482	uaBBB	0,04%	17	0,01
МЕЛІОР БАНК	420 045	uaBBB	0,04%	17	0,01
РАДАБАНК	410 997	uaBBB	0,03%	17	0,01
ГРІН БАНК	397 297	uaBBB-	0,03%	16	0,01
АСТРА БАНК	336 008	uaAA-	0,03%	22	0,01
"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	309 539	uaBBB	0,03%	17	0,00
ФІНАНС БАНК	291 675	uaBBB-	0,02%	16	0,00
ПРОМІСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	242 431	uaBBB	0,02%	17	0,00
БАНК АВАНГАРД	163 028	uaA	0,01%	20	0,00
"ЦЕНТР"	145 851	uaBBB	0,01%	17	0,00
АЛЬТАР БАНК	144 819	uaBBB-	0,01%	16	0,00
ДЕРЖЕМБАНК	128 252	uaA+	0,01%	21	0,00
СУМА	1 198 774 189		100,00%		17,22

¹ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Додаток 5. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу I групи банків²

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.04.2014 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ПРИВАТБАНК	196 128 529	uaA-	23,55%	19	4,48
ОЩАДБАНК	110 756 551	uaB-	13,30%	10	1,33
УКРЕКСІМБАНК	105 739 342	uaAA-	12,70%	22	2,79
ДЕЛЬТА БАНК	62 117 937	uaAA-	7,46%	22	1,64
ПРОМІНВЕСТБАНК	48 944 901	uaBB-	5,88%	13	0,76
УКРСОЦБАНК	46 123 706	uaAAA	5,54%	26	1,44
РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	44 986 700	uaBB-	5,40%	13	0,70
СБЕРБАНК РОСІЇ	42 531 932	uaBB-	5,11%	13	0,66
ПЕРШИЙ УКР.МІЖНАРОДНИЙ БАНК	36 676 569	uaB-	4,40%	10	0,44
АЛЬФА-БАНК	35 773 030	uaCCC	4,30%	8	0,34
ВТБ БАНК	29 460 420	uaAAA	3,54%	26	0,92
БАНК ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ	28 372 866	uaB-	3,41%	10	0,34
УКРСИББАНК	23 372 537	uaAAA	2,81%	26	0,73
УКРГАЗБАНК	21 729 666	uaA+	2,61%	21	0,55
СУМА	832 714 685		100%		17,13

Додаток 6. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу II групи банків³

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.04.2014 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ВІЕЙБІ БАНК	21 877 431	uaB-	11,30%	10	1,13
ОТП БАНК	21 174 439	uaBB-	10,94%	13	1,42
КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК	17 107 520	uaAAA	8,84%	26	2,30
"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	14 004 388	uaBBB+	7,24%	18	1,30
"ПІВДЕННИЙ"	13 054 735	uaB-	6,75%	10	0,67
ФІДОБАНК	12 075 742	uaAA-	6,24%	22	1,37
ІМЕКСБАНК	11 857 714	uaBBB+	6,13%	18	1,10
ІНГ БАНК УКРАЇНА	11 343 601	uaAAA	5,86%	26	1,52
БАНК ФОРУМ	10 026 828	uaBB	5,18%	14	0,73
"ХРЕЩАТИК"	8 623 448	uaBBB-	4,46%	16	0,71
БАНК КИЇВСЬКА РУСЬ	8 575 466	uaBBB	4,43%	17	0,75
ЗЛАТОБАНК	7 419 341	uaBBB+	3,83%	18	0,69
УНІВЕРСАЛ БАНК	6 982 446	uaAA	3,61%	23	0,83
УКРІНБАНК	6 644 678	uaBBB+	3,43%	18	0,62
ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	6 444 514	uaA	3,33%	20	0,67
БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	6 412 011	uaB-	3,31%	10	0,33
ПІВДЕНКОМБАНК	6 130 883	uaBBB-	3,17%	16	0,51
БТА БАНК	3 766 271	uaA	1,95%	20	0,39
СУМА	193 521 457		100,00%		17,05

Додаток 7. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу III групи банків⁴

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.04.2014 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
СІТІБАНК	8 207 431		0,00%	0	0,00
АКТАБАНК	6 100 750	uaA-	7,07%	19	1,34
МЕГАБАНК	5 912 644	uaA+	6,85%	21	1,44
ПЛАТИНУМ БАНК	5 679 092	uaA+	6,58%	21	1,38
ДІВІ БАНК	5 620 132		0,00%	0	0,00
УКРБІЗНЕСБАНК	4 979 180	uaA-	5,77%	19	1,10
ДІАМАНТБАНК	4 790 823	uaBBB	5,55%	17	0,94
КРЕДОБАНК	4 725 445	uaCCC	5,48%	8	0,44
МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	4 574 610	uaA	5,30%	20	1,06
ПРАВЕКС-БАНК	4 462 296	uaAAA	5,17%	26	1,34
"СОЮЗ"	4 419 385	uaBBB	5,12%	17	0,87
РЕАЛ БАНК	4 412 103	uaCC	5,11%	5	0,26
ТЕРРА БАНК	4 346 893	uaBBB+	5,04%	18	0,91
БАНК НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ	3 984 317	uaBBB+	4,62%	18	0,83
"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	3 760 537	uaA-	4,36%	19	0,83
АКТИВ - БАНК	3 719 686	uaBBB	4,31%	17	0,73
УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	3 648 762	uaA+	4,23%	21	0,89
БАНК РУССКИЙ СТАНДАРТ	3 350 990	uaA-	3,88%	19	0,74
ЕКСПОБАНК	3 257 484	uaBBB-	3,77%	16	0,60
ФІНБАНК	3 173 728	uaBBB-	3,68%	16	0,59
ЄВРОГАЗБАНК	3 043 430	uaBBB+	3,53%	18	0,63
АВАНТ-БАНК	2 112 032	uaBBB+	2,45%	18	0,44
БАНК 3/4	1 846 472	uaBBB	2,14%	17	0,36
СУМА	86 300 661		100,00%		17,73

² Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

³ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

⁴ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Додаток 8. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу IV групи банків⁵

Назва Банку	Активи	Рівень рейтингу станом на 01.04.2014 р.	Вага	Бали	З врахуванням ваги
ФОРТУНА-БАНК	3 372 908	uaBBB	3,91%	17	0,66
ТАСКОМБАНК	3 201 076	uaBBB+	3,71%	18	0,67
ПІРЕУС БАНК МКБ	3 036 633	uaA	3,52%	20	0,70
ІДЕЯ БАНК	2 915 566	uaA	3,38%	20	0,68
БМ БАНК	2 911 572	uaBBB+	3,38%	18	0,61
ПРОКРЕДИТ БАНК	2 888 440	uaAAA	3,35%	26	0,87
ІНДУСТРІАЛБАНК	2 712 220	uaBBB+	3,15%	18	0,57
БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	2 667 375	uaBBB+	3,09%	18	0,56
МАРФІН БАНК	2 478 903	uaA	2,87%	20	0,57
БАНК КАМБІО	2 430 033	uaBBB	2,82%	17	0,48
ЕКСПРЕС-БАНК	2 427 892	uaBBB+	2,82%	18	0,51
БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ	2 334 420	uaBBB-	2,71%	16	0,43
"АРКАДА"	2 268 521	uaBBB	2,63%	17	0,45
ВІЕС БАНК	2 256 899	uaA+	2,62%	21	0,55
ЕНЕРГОБАНК	2 119 691	uaA-	2,46%	19	0,47
БАНК ПЕРШИЙ	2 118 215	uaBBB+	2,46%	18	0,44
"КИЇВ"	2 117 208	uaBBB-	2,46%	16	0,39
МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	2 023 237	uaBBB	2,35%	17	0,40
ФІНРОСТБАНК	1 947 182	uaBBB	2,26%	17	0,38
МІСТО БАНК	1 871 826	uaBBB	2,17%	17	0,37
"КАПІТАЛ"	1 716 116	uaBBB-	1,99%	16	0,32
ЮНЕКС БАНК	1 652 765	uaBBB+	1,92%	18	0,34
БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА	1 631 009	uaBBB	1,89%	17	0,32
ЄВРОБАНК	1 613 232	uaBBB-	1,87%	16	0,30
АВТОКРАЗБАНК	1 457 622	uaBBB-	1,69%	16	0,27
"ГЛОБУС"	1 403 536	uaA	1,63%	20	0,33
БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	1 396 535	uaBBB	1,62%	17	0,28
РАДИКАЛ БАНК	1 367 380	uaBBB-	1,59%	16	0,25
ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	1 282 167	uaBBB+	1,49%	18	0,27
ІНТЕГРАЛ - БАНК	1 260 940	uaBBB	1,46%	17	0,25
БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	1 161 547	uaA+	1,35%	21	0,28
УКРГАЗПРОМБАНК	1 159 262	uaBBB+	1,34%	18	0,24
"АКСІОМА"	1 103 606	uaBBB-	1,28%	16	0,20
"ЛЬВІВ"	1 004 322	uaBBB	1,16%	17	0,20
ПРОМЕКОНОМБАНК	990 294	uaB	1,15%	11	0,13
БАНК ЮНІСОН	921 489	uaBBB	1,07%	17	0,18
БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ	865 380	uaBBB-	1,00%	16	0,16
"ПРЕМІУМ"	856 456	uaBBB	0,99%	17	0,17
БАНК "ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	738 060	uaBBB	0,86%	17	0,15
БАНК КОНТРАКТ	710 038	uaBBB+	0,82%	18	0,15
АПЕКС-БАНК	703 447	uaBBB	0,82%	17	0,14
"СТАНДАРТ"	683 985	uaBBB	0,79%	17	0,13
БАНК ТРАСТ	650 381	uaBBB	0,75%	17	0,13
АГРОКОМБАНК	641 295	uaBBB	0,74%	17	0,13
АКОРДБАНК	638 980	uaBBB+	0,74%	18	0,13
ІНТЕРКРЕДИТБАНК	580 149	uaBBB	0,67%	17	0,11
БАНК СОФІЙСЬКИЙ	564 399	uaBBB+	0,65%	18	0,12
"УКООПСПІЛКА"	534 338	uaBBB	0,62%	17	0,11
ВЕРНУМ БАНК	523 411	uaBBB	0,61%	17	0,10
БАНК СІЧ	520 723	uaBBB	0,60%	17	0,10
БАНК АЛЬЯНС	501 934	uaBBB-	0,58%	16	0,09
АСВІО БАНК	490 202	uaBBB	0,57%	17	0,10
ПРОФІН БАНК	488 054	uaBBB	0,57%	17	0,10
КЛАСИКБАНК	467 463	uaBBB	0,54%	17	0,09
АРТЕМ-БАНК	444 626	uaBBB-	0,52%	16	0,08
УКРБУДІНВЕСТБАНК	422 482	uaBBB	0,49%	17	0,08
МЕЛІОР БАНК	420 045	uaBBB	0,49%	17	0,08
РАДАБАНК	410 997	uaBBB	0,48%	17	0,08
ГРІН БАНК	397 297	uaBBB-	0,46%	16	0,07
АСТРА БАНК	336 008	uaAA-	0,39%	22	0,09
"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	309 539	uaBBB	0,36%	17	0,06
ФІНАНС БАНК	291 675	uaBBB-	0,34%	16	0,05
ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	242 431	uaBBB	0,28%	17	0,05
БАНК АВАНГАРД	163 028	uaA	0,19%	20	0,04
"ЦЕНТР"	145 851	uaBBB	0,17%	17	0,03
АЛЬПАРІ БАНК	144 818	uaBBB-	0,17%	16	0,03
ДЕРЖЗЕМБАНК	128 252	uaA+	0,15%	21	0,03
СУМА	86 237 387		100,00%		17,90

⁵ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі даних національних рейтингових агентств: ПА «Експерт-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.expert-rating.com>), ПА «ІБІ-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>), ПА «Кредит-Рейтинг», ПА «UCRA» (режим доступу: <http://ucra.com.ua/>) (режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>); міжнародних рейтингових агентств: «Fitch Ratings» (режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>), «Moody's» (режим доступу: <http://www.moody.com/>), «Standard & Poor's» (режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>), даних НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), а також власних баз даних.

За більш детальною інформацією з питань макроекономічних та галузевих оглядів звертайтеся до офіційного сайту НРА «Рюрік» (<http://rurik.com.ua>) або за телефоном (044) 383-04-76.

НРА «Рюрік» не несе відповідальності за точність інформації, отриманої з публічних джерел.

Даний огляд має виключно інформаційний характер, є суб'єктивним поглядом аналітичного департаменту НРА «Рюрік» та не є рекомендацією або порадою.

НРА «Рюрік» надає Вам право копіювати документи, надруковані або опубліковані на офіційному сайті тільки для некомерційного використання виключно за умови посилання на НРА «Рюрік» як джерело інформації.

Всі права захищені. Будь-яка публікація НРА «Рюрік» може містити неточності й помилки. НРА «Рюрік» може в будь-який момент без попереднього повідомлення вносити покращення та зміни в описану в цих публікаціях інформацію органів України або інших юридичних осіб.

НРА «Рюрік»
☎ 04053 Україна, м. Київ, вул. Артема, 52а
+38 (044) 383 0476, +38 (044) 484 0053
e-mail: info@rurik.com.ua
www: rurik.com.ua